

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEČ» stane za celo leto samo 4 K. za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravištvu.

Zlobni napadi na ljudsko šolo in učiteljstvo.

I.

Vse kaže, da si je postavila kranjska klerikalna stranka v svoj bojni načrt kot eno glavnih točk, napadati na vseh koncih in krajih sedanjo ljudsko šolstvo in, če je le mogoče, omajati predvsem ugled naprednega učiteljstva. Parola je, da ji v dosego teh vrazjih namer ne sme biti prenizko nobeno sredstvo! Zato imamo premnogo dokazov in razna že storjena dejanja.

Vrhovni poglavar te stranke je šel seveda z dobrim vzgledom prvi med klerikalni svet. Zadnje dopolnilne deželnozborske volitve v našem okraju pa so vzdramile tudi dr. Janeza Evang. Kreka, ki se je zlasti na volilnih shodih v Predosljih in v Šenčurju dotaknil učiteljskih plač in to tako zvito, da so mu navzoči kmetje prav gotovo verjeli, da bodo morali spričo novih baje neznosnih davkov prodati zadnji rep iz hleva, če se le uresniči ta regulacija. Mož je že pozabil, da je bil vzrejen in vzgojen ob trdi učiteljski plači, pomisliti pa v tistem hipu tudi ni utegnil, da se kaj malo poda zlasti katoliškemu duhovniku, če po krivici meče polena stanu, iz katerega je takorekoč izšel. Dr. Evgen Lampe pa je na shodu v Retečah resno dvomil nad poštenostjo in odločnostjo naprednih učiteljev, saj je trdil z vso sigurnostjo, da je on popolnoma prepričan, da bo vse napredno učiteljstvo takoj držalo s klerikalno stranko, kadar bo njena večina v deželnem zboru. Če je res, da govori vsak najraje o tem, kakršen je sam, potem je napravil dr. Evgen samemu sebi preklicano klavern kompliment.

Pa tudi denunciacije na šolska oblastva in osebni napadi po časopisih niso izostali. Možje, ki sede v direktoriju «Zaveze», so jim bili posebno pri srcu. O dičnem njenem predsedniku g. L. Jelencu že ne vedo kaj zlagati se, zato so ga pustili to pot pri miru. Prianesli pa niso «Zavezinemu» tajniku, ki jih bode zlasti še zato, ker županuje v vasi, kjer je nastavljen kot nadučitelj. Seveda je dobil obrekljivi «Slovenec» hudo brco za vse satanske izmišljotine. Potom javne izjave je dalo ondoto podrejeno učiteljstvo svojemu voditelju za za-

vratna natolcevanja sijajno zadoščenje, pa tudi občinski odbor je preskrbel svojemu županu kar najboljši izkaz njegovega neutrudljivega dela v prid knežaske občine. Blagajniku «Zaveze» g. Fr. Luznarju pa so hoteli kot predsedniku okrajnega učiteljskega društva za kranjski okraj gospodje iz kranjskega farovža provzročiti posebne sitnosti. Brez pravih dokazov so se zaleteli kar trikrat vanj. Da so bili odbiti vsakokrat, niti omeniti ni treba, ker drugače sploh ni moglo biti. Temna stran teh ovadb je padla seveda v vseh slučajih nazaj na posvečene obrekovalce. Obžalovati je le, da sta ministrirali pri tej nečedni izvršitvi dve učiteljski nežni «moči», katerima v zahvalo je zadostovalo le nekaj ljubkih kapelanskih pogledov.

Kjer pa se napada šola in učiteljstvo, tam seve ne sme manjkati kranjskih gospodov. Če ne mirujejo ljubljanski klerikalni vodje, pa naj bi miroval njih gorenjski odposlanec, recimo kak dekan Koblar. On se vtika dosledno v najneznatnejšo stvar, a kot poseben specialist hoče veljati že nekaj mesecev sem v šolskem vprašanju. Kadar in kjerkoli se prikaže Koblar s svojo rajtguzensko zgovornostjo, vsakokrat se ve že naprej, da ne misli povedati nič kaj prida. Najgršo ulogo pa je igral gotovo tedaj, ko se je raznesla po Kranju vest, da sta prosila tukajšnji krajni šolski svet in občinski odbor za razširjenje dekliške šole v šestrazrednico. To razširjenje je hotel preprečiti na škodo mesta Kranja za vsako ceno, naj velja karkoli. Sicer je odločno zavrnil ravno ta list vsak posamezen napad, a ložjemu razumevanju stvari same je le v korist, če se pokličejo nekatere podrobnosti znova v spomin.

Pri občinski seji je namreč dekan Koblar nasprotoval predlogu za to razširjenje in istotako tudi v brzojavu, ki smo ga čitali par dni pozneje v «Slovencu». Ko pa je deželni šolski svet radi klerikalne obstrukcije moral zavrniti prošnjo zastran razširjenja kranjske dekliške šole, dasi je bil v principu za isto, tedaj je ravno isti dekan mahoma premenil svojo pisavo v «Slovencu» ter se izkazal s tem pravega kameleona. Črez noč je postal razširjenju topel zagovornik in prepričevalno povdarjal, kako nujno želi vse mesto nameravano razširjenje. In ko sta prosila ista dva zastopa, naj bi se otvoril v prihodnjem letu vsaj peti razred na način, da bi se združilčasno prvi dekliški in deški razred, se je za hip pretrgala kle-

rikalna nit njegovih intrig, toda samo za hip; zakaj sedaj se je bilo treba polotiti najnižjega sumničnja, kar jih je bilo pri njem sploh še mogočih. V dveh noticah, ki smo jih brali v «Slovenca», je zagnal prišpičeno poleno naravnost na učiteljstvo tukajšnje deške šole. Namenoma smo molčali dosedaj o tem zavratnem napadu, posebno še iz tega vzroka, ker sta bili adresirani dežel-nemu šolskemu svetu v prevdarek in smo le čakali, kaj ukrene ta. Sedaj je splaval Koblarju najboljši up po vodi — peti razred na tukajšnji dekliski šoli je s prihodnjim šolskim letom dovoljen. Doslovno se glasi dotični odstavek iz «Slovenca» tako-le: «Ljudje, ki so ta predlog stavili (da se namreč združi prvi deški in dekliski razred), gotovo nimajo o šoli in vzgoji otrok niti pojma, kajti drugače bi ne mogli take budalosti napraviti. Vsak, kdor ima s šolo kaj opraviti, dobro ve, da v prvem razredu dobe otroci podlago in če se kaj v prvem razredu zagreši, da se še v četrtem in petem težko popravlja. Kakšno podlago pa bodo dobili prihodnjic otroci v prvem razredu, ako jih bo notri več kot šestdeset nabasanih». Vi napadalci, le počasi! Najprej je treba temu nasproti pribiti, da bi bilo to združenje enega samega razreda le začasno, da bi trajalo najbrže samo eno leto. Dalje se mora povdarjati, kar je pa tudi vsem tem napadalcem seveda že davno dobro znano, da je pred ločitvijo tukajšnje ljudske šole v deško in deklisko sedelo v Kranju dolgo vrsto let skupno v enemistem razredu po sto in še več otrok. Toda najlepše še pride, o čemer pa hočemo govoriti prihodnjic.

Potujoče knjižnice.

Slovinci še nimamo potujočih knjižnic, t. j. onih malih 50 ali 100 knjig obsegajočih, katerih princip obstoja v tem, da se knjige v določenem okrožju čez pol

ali eno leto in na določen način med seboj zamenjujejo. Na ta način je mogoče ustanavljati tudi v najmanjših krajih knjižnice; s tem se pa nudi po vasicah, kjer nimajo veliko knjig večkrat popolnoma novo in sveže berilo.

Potujoče knjižnice se drugod silno širijo. Leta 1898. so jih našli v Severni Ameriki več kot 1600, ki so vse bile ustanovljene tekom petih let. Na Nemškem so jih v prvih 13 mesecih oživotvorili 352. Na Češkem ustanavljajo potujoče knjižnice akademiki. Istotako na Hrvaškem. Tudi slovenski akademik uvideva, da leži po slovenskih hišah bodisi že po omarah ali pa v podstrešjih mnogo prebranih in neprebranih knjig, ki jih nikdo ali malokdo čita.

Slovenski dijak pa tudi ve, da nujno zahtevajo izobrazbene razmere našega naroda, da se ta mrtvi kapital poživi in pridobi za širšo javnost — snovati hoče potujoče knjižnice. Pripravljalni odbor ferijalnega akademičnega društva «Prosvete» (Rimska cesta št. 9, vrata 3.) se obrača s prošnjo do našega narodnega ženstva kot nesebičnega in neumornega delavca na slovenskem narodnem polju, a nič manj ne do ostalih rodoljubov, da darujejo in žrtvujejo «Prosveti» nekaj knjig, da jih more porazdeliti med narod. V čeških in hrvaških listih vsak dan čitamo obilo imen onih, ki so darovali kako knjigo za ljudske knjižnice. Tudi mi bomo z radostjo objavili imena onih rodoljubov, ki bodo položili v knjigah mali dar domu na altar. Vzamemo vsako knjigo in z veseljem sprejmemo tudi samo en zvezek! Knjige naj se blagovole pošiljati na gornji naslov. Tudi odvezamemo knjige sami, ako nam izvolite sporočiti svoje ime. Pripravljalni odbor «Prosvete».

V Kranju, 23. julija.

Zvišanje civilne liste. V ogrski zbornici se vrši proračunska razprava o zvišanju civilne liste. Vlada je predložila zakonsko predlogo, naj se za ogrsko državno polovico zviša civilna lista za 2 milijona kron. na leto. Enako zakonsko predlogo predloži tudi avstrijsko ministstvo državnemu zboru. Do leta 1872 je znašala civilna lista, t. j. troški za dan, 7.300.000 gld. Povodom razstave na Dunaju leta 1872, kamor so bile skoro vse evropejske vladarske hiše poslale svoje zastopnike, kar

PODLISTEK.

Škofja Loka.

Po raznih virih sestavil Fr. K. Dalje.

Zgodovina nam pripoveduje o hudih požarih in drugih nezgodah, katere so zadele mesto. Tako je leta 1456. bojevali Vitovec, vodja Celjanov, napadel Loko, jo premagal, oropal ter požgal vse do tal. Ogenj je vpepelil tudi cerkve in nunski samostan.

Hud potres je razrušil leta 1511. grad in več hiš; med temi sodnikovo in hišo meščana Gašperja Lambergerja; njegov sin pa je bil ubit. Škof Filip je na razvalinah starega gradu v letih 1511.—1527. sezidal sedanji grad, vendar se je v teku časa, kakor že omenjeno, v gradu marsikaj prezidalo in popravilo. Leta 1723. je bila blagoslovljena kapelica sv. Ane v gradu.

Mnogo škode je v mestu napravil požar l. 1660. na dan sv. Janeza Krstnika in pa leta 1698., ko je pogorelo nad 50 hiš. Tudi morilna kuga ni prizanesla loškemu mestu. Leta 1582. je pomorila mnogo ljudi. —

V davnih časih je stal v pogorju, katero se razprostira kake pol ure od mesta, še nek grad pod imenom «Stari grad» ali nemški «Wildenlack». Nad 300 let je že razvalina. Še sedaj se pozna njega stališče. Trdi se, da je v tem gradu tekla zibel slavnim in plemenitim. Loškim (von Lack), katerih imena se čitajo po raznih starih letopisih in listinah.

Oglejmo si mesto! Na prostornem trgu, kjer sedaj stoji znamenje Materè Božje, ki je bilo postavljeno leta

1751., se je leta 1584. videla še takozvana «črna kapela», ki je imela svoje podložnike. Mnogo hiš v mestu je zelo starih in imajo večstoletno zgodovino za seboj. Seveda so se tekom časa morale popraviti in obnoviti. Na mestu, kjer stoji danes lepa farna cerkev sv. Jakoba, čepela je leta 1358. še mala kapela. Sedanja cerkev je bila zgrajena okrog leta 1532. Zidana je bila izprva v okusnem gotskem slogu. A pozneje pokvarili so to stavbo tako, da kljub mnogemu trudu ni bilo mogoče izceliti vseh hib.

V mestu je ustanovil leta 1358. kamniški župnik Otokar Blagoviški ženski samostan sv. Klare. Za prvo opatico je postavil svojo sestro Gizelo. Prve čase je bil samostan mogočen. Bivalo je v njem do 250 nun. Toda zdvijani luteranski časi in razne nesreče skrčili so število nun na štiri. Velik požar 1660. leta je uničil tudi klariski samostan. V štirih letih so iznova sezidali samostansko poslopje ter ga leta 1717. še nekoliko povečali. Deveto leto po tem požaru je bila dozidana tudi krasna cerkev, ki jo danes verniki pridno obiskujejo. Ljubljanski škof Jožef pl. Rabatta jo je dne 17. novembra 1669. leta blagoslovil in posvetil. Znano je, da je cesar Jožef II. za časa svojega vladanja odpravil mnogo samostanov ter jih izpremenil v vojašnice, bolnišnice ali sploh v kake druge dobrodelne zavode; odpravil je tudi loški klariski samostan in dovolil, da se v njem naselijo ursulinke. Od tega časa se samostan krepko razvija, in ursulinska šola je na dobrem glasu daleč po svetu. Konec prih.

je prizadelo ogromnih troškov, se je civilna lista v obeh državnih polovicah zvišala na dva milijona goldinarjev. Vsled tega povišanja je znašala civilna lista 9,300.000 goldinarjev na leto, pri čemur je ostalo dosedaj.

Političen umor. V Adžakentu v Rusiji je bil umorjen podguverner iz Jelisavetpola (Kavkaz), Andrejev, na javni ulici. Morilec ga je ustrelil šestkrat v hrbet, potem je zbežal. Morilec je menda nek Armenec.

Macedonija. Po uradni turški statistiki se je od 26. aprila do 16. junija vrnilo iz Bolgarije v Macedonijo 10.886 begunov. — Zadnje atentate so izvršili ekstremni elementi iz macedonskega odbora na prigovarjanje iz inozemstva, češ, da se bo le z neprestanim vznemirjenjem dosegla avtonomija Macedonije.

Razne politične vesti. Na učiteljsku v Opavi se menda ustanove češke, na učiteljsku v Tesinu pa poljske vzporednice. — Avstro-ogrski poslanik v Carigradu, baron Calice, je vložil prošnjo za umirovljenje. Umrli je sloveči ruski pisatelj Anton Čehov, čegar mnogo povesti je prevedenih tudi na slovenski jezik. — Umrlega bivšega predsednika transvalske republike Krügerja pokopljejo na njegovo željo v Transvalu. — Dne 16. julija so Rumunci obhajali štiristoletnico smrti moldavskega kneza Stefana Velikega. Vršile so se tem povodom velike slavnosti.

Dopisi.

Z dežele. (Nekaterim gospodom uradnikom, »ki žro, žro in žro,« v premislek.) [Konec.] Zlasti v nekem okraju na Gorenjskem so taki uradniki malodane pri vseh ondotnih uradih in klerikalci tistega okraja imajo veliko zaslombo pri njih. Njih zveza se še posebno jasno in očito kaže vselej takrat, kadar pride kak tak uradnik ven na deželo s službenim opravkom ali kakor pravijo »na komisijo«. Odkoder pride, pa zavije naravnost v farovž in če se še pred poldnem ne vrne domov, gre tudi opoldne namesto v javno gostilno zopet v farovž, da se tam zastonj naje in napije! Mislimo, da ti uradniki niso tako slabo plačani, da bi morali na tak poniževalen in nedostojen način hraniti se pri izvrševanju svoje službe zunaj na deželi! Tudi vemo, da imajo uradniki o takih prilikah posebne doklade ali dijete za tiste dni, ko so zunaj, in da so te že tako izdatne, da se z njimi lahko na pošten in primeren način prehranijo v vseh razmerah in da bi jim ne bilo treba stikati za hrano in pijačo po farovžih! Ali mi jim nismo nevoščjivi tega priboljška in tudi njih ugleda in časti jim ne mislimo s tem braniti. Ako ju sami nočejo varovati in ju brez premisleka nosijo naprodaj v slaboglasne farovže, jim mi ne moremo pomagati. Saj vidimo, da se med takimi farovškimi prijatelji najčešče nahajajo tisti uradniki, ki imajo nad seboj razne politične in osebne grehe ter slabo vest radi njih, kar vse hočejo pokriti s plaščem klerikalnega katoličanstva, kajti na katoliški podlagi je vse dovoljeno! Mi bi pa prav nič ne imeli proti temu, ker vemo, da je vsakemu na prosto dano, kako družbo si izbere in pregovor pravi da le »gluha vkup štrha!« Toda ta stvar ima še neko drugo črno stran in prav zaradi nje smo vzeli pero v roko, da to pišemo. Kakor namreč znano, je naš narod po zaslugi naše nemške vlade in naših političnih duhovnikov razdvojen na dve stranki, v liberalce in klerikalce. Večkrat si stoje tuintam pristasi obeh strank v hudem boju nasproti, večkrat se razplete med njimi tudi kaka pravdna ali kaka druga sporna zadeva, pri kateri se potrebuje tudi nepristranskega in pravičnega c. kr. uradnika kot posredovalca ali pa kot razsojevalca. Kakor pa rečeno, so klerikalcem povesod na čelu duhovniki, in kako mučno in skandalozno je videti, da se tak nepristranski c. kr. uradnik poda naravnost v farovž, ko se pripelje z od države plačanim vozom ven na deželo na uradni dan ali na komisijo. V farovžu se politizira, pretresa razne uradne tajnosti i. t. d. Vse to kakor tudi zastonj-hrana in zastonj-pijača pa potem prav lahko kolikor toliko upliva na dotičnega uradnika, da se pri reševanju tožb in drugih prepirnih reči njegova »nepristranost« preveč nagne —

na klerikalno stran! O tem imamo jasne pojme in navedli bi lahko več kričečih dokazov. Pa tudi to nam ni neznano, o čem vsem se v farovžu govori o priliki obiskov c. kr. uradnikov, kajti nekateri klepetavi župniki in kapelani komaj čakajo, da se pobahajo, kake imenitne goste so imeli, kaj vse so izvedeli in kaj vse se jim je prijazno zaupalo in naročilo! Česar pa ne izblebečejo duhovniki, to si lahko sami mislimo! Zdaj pa vprašamo, ali se spodobi, ali je nepristransko in pravično in za uradniški stan ugledno, da se nekateri c. kr. uradniki, katere plačujejo tudi liberalci, med katere spadajo najboljši in največji davkoplačevalci v deželi, postavljajo v klerikalno službo celo na tak očiten in izzivajoč način? Mi nismo proti njegovemu političnemu mišljenju, ali da bi jih plačevali zato, da bi pomagali našim malovrednim rimskim hlapcem nas preganjati, tlačiti in zatirati v korist njihovim umazanim sebičnim namenom, tega pa ne bomo več mirno prenašali! Menimo, da smo govorili dovolj jasno, prihodnjic pa izpregovorimo še jasnejše, ako bode treba!

Šolska izvestja.

Letno poročilo štirirazredne deške ljudske in obrtne nadaljevalne šole v Kranju. Izdalo šolsko vodstvo konec šolskega leta 1903/1904. Založil krajni šolski svet v Kranju. Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju. Poleg nadučitelja-voditelja gospoda Ivana Pezdčiča je poučevalo na tem zavodu še troje gg. učiteljev in dva kateheta. Koncep šolskega leta je obiskovalo šolo 166 učencev, ki so bili vsi rimsko-katoliške vere. Po narodnosti je bilo 158 Slovencev, 7 Nemcev in 1 Čeh. Za višji razred so sposobni 103 učenci, nesposobnih pa 63 učencev. Obrtno nadaljevalno šolo je pohajalo 93 učencev.

Letno poročilo štirirazredne dekliške šole v Kranju. Izdalo šolsko vodstvo koncem šolskega leta 1903/1904. Založil krajni šolski svet v Kranju. Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju. Poleg nadučiteljice-voditeljice gđč. Franje Jugović so poučevale na tem zavodu še tri učiteljice in dva kateheta. Koncep šolskega leta je obiskovalo to šolo 153 učenek, po narodnosti vse Slovenke. Za višji razred je sposobnih 122 učenek, nesposobnih 28, neuvrščene so tri učenke. S prihodnjim šolskim letom se otvori na tej šoli peti razred.

Vsesokolski zlet.

Slovenci pač še nismo imeli take slavnosti, kakršna je bila vsesokolska slavnost povodom štiridesetletnice obstoja ljubljanskega »Sokola«. Bila je velepomembna manifestacija slovanske vzajemnosti. Bela Ljubljana si je odela praznično lice, da sprejme na tisoče in tisoče slovanskih gostov. Zlasti so bili častno zastopani Čehi. Dva posebna vlaka sta jih pripeljala minulo soboto preko Trbiža v Ljubljano. Dasi se nista na nobeni postaji razen Jesenic ustavila vlaka, vendar je mnogobrojno občinstvo čakalo naše severne brate skoro na vseh postajah. Prvi sprejem je bil v Ratečah. Na Jesenicah je pozdravil goste župan in jurist Pretnar. Lep je bil tudi sprejem na kolodvoru v Podnartu. Da narodni Kranj ni izostal, je samoobsebi nmevno. Več sto glav narodnega občinstva je čakalo pri obeh vlakih drage goste. Meščanska godba je vsakokrat zasvirala narodno himno, polnoštevilno gasilno društvo je delalo spalir in zavedno meščanstvo je pozdravljalo mimo se vozeče Čeha z »Nazdar« in »Živio« klici. Pri drugem vlakcu pa se je vzgal bengalični ogenj, kar je napravilo očitvidno na vsakogar slikovit prizor.

Nad 2000 uniformiranih Sokolov je dospelo v Ljubljano. Skoro vsak vlak je pripeljal nove goste. Bili so zbrani skoro vsi slovenski Sokoli. »Gorenjski Sokol« je postavil 41 uniformiranih članov, tržiški pa 12. Na ljubljanskem kolodvoru so se vršili običajni pozdravi. Zvečer je bil v »Narodnem domu« slavnosten koncert »Glasbene Matice«. 150 pevk in pevcev pod strokovnjakim vodstvom koncertnega vodja g. M. Hubada je dokazalo odličnim gostom vseh slovanskih narodov, kako visoko stopinjo v Ljubljani je dosegla slovanska pesem. Po koncertu je bil vrt »Narodnega doma« natlačeno poln.

Starosta ljubljanskega «Sokola» dr. Tavčar je v oduševljenih nagovorih pozdravil mile goste, ki so odgovarjali v prelepih napitnicah.

V nedeljo okrog ene ure popoldne se je vršil slavnosten sprevod po najlepših mestnih ulicah pred mestno hišo, kjer mestni zastop z županom na čelu sprejme sokolski pobjednik. Sprevod so otvorili Sokoli-jezdci, 22 po številu, na čelu jim brat dr. Jož. Kušar. Za njimi so korakali češki Sokoli, za temi drugi slovanski gostje, potem slovenski in na zadnje ljubljanski Sokol. V lepem redu, ob deževanju cvetja iz nežnih rok so se postavili Sokoli pred mestno hišo. Starosta ljubljanskega Sokola, dr. Tavčar, je zahvalil mestni zastop za tako dostojen sprejem Sokolstva. Nato je govoril Čeh dr. Scheiner, župan Ivan Hribar in dr. Tavčar. Vsakemu govorniku so sledile viharne ovacije. Na koncu pa je zapelo okrog 3000 glav gologlavo: Hej Slovenci! — Lepa naša domovina — Kje dom je moj? in — Naprej, zastava Slave! V vzornem redu so potem odkorakali Sokoli po določenih ulicah zopet na telovadišče, kjer so se razšli.

Slavnostnemu sprevedu je sledil banket v «Narodnem domu», kjer je župan nagovoril goste v slovenskem, češkem, ruskem, poljskem, bolgarskem in hrvaškem jeziku. Njegov govor je bil sprejet z nepopisnim navdušenjem. Govorili so nato še: dr. Tavčar, dr. Triller, dr. Majaron, Čeh Prager, dr. Magdič, v imenu bolgarskih Sokolov prof. Jončev in v imenu poljskih Jekiewicz, v imenu srbskega telovadnega društva «Dušan Silni» v Belemgradu, dr. Petkovič in načelnik Murskega Sokola, dr. Cloupek. Med banketom je svirala društvena godba.

Okrog šeste ure se je pričela telovadba. Najzanimivejša točka so bile proste vaje, katere je izvajalo 782 Sokolov. Kakor nekako «belo morje» si videl dolge vrste belih razprostrtih rok. Občudovanja vredne so bile tudi vaje sokolskega naraščanja in vaje slovenskih Sokolic. Po končanih prostih vajah so po krasnih in navdušenih nagovorih dr. Sobotka iz Prage, Hanuš iz Zagreba in Sakser iz Novega Jorka izročili ljubljanskemu Sokolu dragocene darove, za katere se je zahvalil dr. Tavčar. Javna telovadba se je končala okrog 8. ure zvečer. Potem pa je neštevilna, na tisoče in tisoče glav broječa množica drvila k ljudski veselici.

Na prostranem prostoru, kjer se je vršila ljudska veselica, je bilo postavljenih 19 paviljonov, v katerih je bilo za občinstvo vsestranski poskrbljeno z najraznovrstnejšimi pijačami, jedili, smodkami, razglednicami, sladščinami i. t. d. Točilo se je raznovrstno pivo in vino, da, še celo šampanjec. Tudi za petje, godbo in ples je bilo prav dobro poskrbljeno. Celo krasnega umetalnega ognja ni manjkalo. Občinstvu, katerega se je nabralo okrog 20.000, se je nudilo toliko raznovrstnosti, da nisi mogel kaj več pričakovati; zato pa je bilo še pri belem dnevu vse črno ljudi na tej res ljudski veselici.

V ponedeljek so Čehi poleteli na Bled in v Postojino.

Loške novice.

— Škofjeloško vodovodno društvo je imelo v soboto 16. t. m. ob 8. uri zvečer svoj občni zbor na «Štemarjih». Predsednik g. Mali omeni, da se je občni zbor iz raznih okoliščin zakasnel, kajti vršiti bi se imel koncem marca. Na to preide na dnevni red ter imenuje overovateljem zapisnika gg. Debeljaka in Kašmana, zapisnikarjem pa uradnika okrajne hranilnice g. Nadila. I. Odobrenje računskega zaključka za leto 1903 in za prvo polovico leta 1904. Pregledovalci so našli račune v popolnem redu, na kar so se isti takoj odobrili. II. Volitev novega načelstva in nadzornišva. Voli se 7 odbornikov in 3 v nadzornišvo. Skrutinatorjem imenuje predsednik zopet gg. Debeljaka in Kašmana. Skrutinij je pokazal, da so izvoljeni v načelnništvo gospodje: Lovro Sušnik, Gašper Maher, Ivan Demšar, Francišek Ziberl, Konrad Peher, Anton Homan in Andrej Jamnik, v nadzornišvo pa Iv. Nep. Koceli, Leo Lavrič in Josip Guzelj. Predsednik povpraša g. Sušnika, jeli sprejme izvolitev, nakar slednji odgovori, da — ne. Temu zgledu so sledili vsi drugi izvoljenci. Gospod predsednik Mali bi

sedaj prav lahko proglasil stari odbor še za to polletno funkcijo, vendar je po daljšem prigovarjanju, iz katerega je vel tuptam oster sarkazem, dosegel, da je sprejel izvolitev gospod Sušnik in za njim vsi drugi. S tem je bila volitev pri kraju. III. Raznoterosti. Predsednik pripomni, da se po pravih predlogi danes lahko stavijo in se vzamejo na zapisnik, a sklepati o njih more šele prihodnji občni zbor. Gospod Ziberl predlaga, naj bi se dovolila prvemu predsedniku g. Maliju prosta voda v njegovi hiši vsled rjegovega velikega truda in požrtvovalnosti ob ustanovitvi vodovoda. Predsednik Mali za svojo osebo odklanja ta predlog. Gospod Hafner se izreče, naj se vplačevanje primerno razdeli, na kar pripomni predsednik, da se vplačevanje vrši na podlagi § 10. po uporabi vode. (Prebivalci, obrt, živina i. t. d.) G. Ziberl predlaga, naj se vstopnina v društvo vsem članom enako odmeri. Predlog pride na razgovor pri prihodnjem občnem zboru. G. predsednik zaključni na to zborovanje ter želi prihodnjemu načelništvu mnogo uspehov.

— Predsednikom vodovodnega društva v Škofji Loki je bil izvoljen v torek zvečer gospod Lovro Sušnik, pek in posestnik.

— Otvoritev dveh novih poti. Kakor smo že omenili, je škofjeloško lepševalno društvo otvorilo v nedeljo 10. t. m. poti k «žeganemu» in «novemu» studencu. Ako zavijemo pri cesar Franc Jožefovem mostu v Vincarje, pridemo do takozvanih «Starih toplic», kjer krenemo, kakor nam kaže rdeča markacija lepševalnega društva, proti levi po lahmem klanecu mimo Bergmanove hiše. Markacija lepševalnega društva se razločuje od one «Slov. plan. društva» v tem, da ima prva rdečo sulico s črkama O. D. Oziraje se na to markacijo pridemo do razpotja. (Tukaj hodi omenjeno, da je enako markirana tudi pot, ki vodi do studenca mimo nunskega gradu.) Ena pot, in sicer na levo vodi skozi «Malo grapo» do žeganega studenca. Zasluga O. D. je, da se je ta sicer že prej obstoječa steza izpremenila v naravnost divno izprehodno pot. Tajinstvena tiho vlada okrog tebe, ko stopaš po lepi senčnati poti, na kateri je postavilo O. D. več pripravnih klopij. Ločani, ne tarnajte, da nimate lepih senčnatih izprehodov. Druga pot, in sicer od omenjenega razpotja na desno, vodi do novega studenca skozi takozvano «Veliko grapo». Da se je otvoril ta novi studenec, iz katerega teče kristalno čista, izborna pitna voda, je zasluga predsednika O. D., gosp. S. Flisa. Tudi pot, vodeča do tega studenca je zares divna. Visoko gori nad sabo zapaziš razvaline «Starega gradu», (Wildenlack), katerega omenja še Valvasor in do katerega je O. D. tudi markiralo pot z rdečo barvo. Ko dospemo do studenca, odpočiješ se pri mizi, katero je tudi postavilo O. D., ter se pokrepčaš s kozarcem izborne studenčnice. In v bližini tega studenca, na Tajnetovem travniku, vršila se je ob priliki otvoritve prava ljudska veselica. Na stotine občinstva se je zbralo na določenem prostoru. Pogrešal nisi ničesar: pri tej mizi razpečavale so dame okusna jedila, tam zopet različno pecivo, točilo se je izvrstno pivo in vino. Da pa je bila zabava popolna, tudi godbe ni manjkalo. Mnogo smeha je tudi vzbudil inscenirani cirkus «Relaht». Vse priznanje impresariju «Relahtu» (gospod Thaler). Petje in godba sta se menjavala do poznega večera. Ob deseti uri vrnilo se je mnogoštevilno občinstvo ob svitu bakelj in lampijonov prav židane volje in splošno zadovoljno v mesto. Našemu O. D. je samo čestitati na vrlo uspeli prireditvi. Da je bil uspeh zares izvrstni, naj povedo številke: kosmatega dobička 730.57 K, čistega pa 326.68 K, za naše razmere torej velika svota. Kako pa je ustreglo O. D. našemu meščanstvu, s popravo teh potov, priča dejstvo, da roma sleherni dan mnogo občinstva po teh prijaznih izprehodih. Pri tej priliki opozarjamo tudi cenjene g. tuje goste, ki se mude tukaj, naj ne zamude posetiti teh lepih krajev.

— Zahvala. Olepševalno društvo v Škofji Loki izraza najsrčnejšo zahvalo čestitim škofjeloškim damam, ki so priredile ljudsko veselico dne 10. julija t. l. povodom otvoritve poti k studencema pod Starim gradom, neu-

morno delujočim gospodom slav. cirkusa, zelo požrtovalnim gospem in gospicam, kakor tudi sodelujočim godbenikom, pevcem in pevkam in sploh vsem udeležencem od blizu in daleč, ki so na katerikoli način pripomogli k tako izvrstno vspeli narodni veselici in nepričakovanemu vspehu, ki nam je donesl 326 K 68 vin. čistega dohodka.

Slavko Flis, predsednik.

— Koncert priredi škofjeloška domača godba na lok s sodelovanjem g. opernega igralca Bianchija iz Trsta jutri v nedeljo dne 24. julija t. l. pri gospeji Apoloniji Deisingerjevi. Spored je raznovrsten in zanimiv. Vstopnina za osebo 40 vin. Začetek ob 7. uri zvečer. Ker je čisti dohodek namenjen v podporo domače godbe, vabi taista na mnogobrojni obisk. Domača godba na lok.

— V Lipnici pri Škofji Loki je padel raz svisl Anton Svolsak, podomače Bitenčev, in si pri padcu zlomil nogo. Odpeljali so ga v deželno bolnišnico.

— Na Dolenji Dobravi je v sredo 20. t. m. vozil steljo 58letni posestnik Janez Bohinec. Ko so mu prinesli kosilo, so ga na solncu ležečega našli mrtvega. Mož se je vlegel v senco in zaspal. Ker je pa slednjič solnce prisijalo nanj, se nesrečnik ni več zbudil ter ga je bržčas vsled prevelike vročine zadela kap. Ranjki je bil oženjen in ostavlja ženo z osmimi otroci.

Novičar.

Na Gorenjskem

Vabilo na naročbo. Danes smo ustavili list vsem onim, ki doslej niso plačali naročnine.

Osebnosti. Nadučiteljem za Naklo je imenovan g. Franc Petrič v Strugah. — Prestavljena v Naklo je gdč. Eleonora Deu, učiteljica v Trebnjem. — Vpokojena sta nadučitelja gg.: Ivan Okorn v Kamniku in Fr. Pfeifer v Domžalah.

† **Karel Pirc.** Truplo pokojnega ravnatelja idrijske realke, g. Karla Pirca, so minulo soboto prepeljali iz Idrije preko poljanske doline in Škofje Loke v Kranj, kjer se je iz domače hiše pod mestom vršil pogreb ob mnogobrojni udeležbi. Videli smo kot zastopnika idrijske občine ondotnega župana g. Jos. Šepetavca in podžupana g. Drag. Lapajneto, kot zastopnika deželnega šolskega sveta ravnatelja g. Fr. Levca, kot zastopnika ljublj. realke prof. g. Al. Tavčarja, dalje ves učiteljski zbor idrijske realke z nekaterimi dijaki in ogromno število tukajšnjega najodličnejšega meščanstva in uradništva. Čitalniški pevski zbor tukajšnje čitalnice je zapel pred hišo in ob grobu par ginljivih zalostink.

Okrajna učiteljska konferencija za kranjski šolski okraj se je vršila letos dne 7. julija v prostorih deske petrazrednice v Škofji Loki. Novoimenovani okrajni šolski nadzornik g. Ferdinand Kalinger otvori ob polu 10. uri dopoldne konferencijo z običajnim pozdravom. Posebno povdarja, naj se obrača učiteljstvo do njega v vseh slučajih z odkritim srcem, potoži naj mu morebitne svoje težnje tako kakor stori to prijatelj prijatelju. Za dobrobit učiteljstva se bo potegoval povsod in vedno. Tem ljubeznivim besedam je glasno pritrdjevalo vse zbrano učiteljstvo. Nadalje zatrjuje, da je le na ta način zagauran uspeh ljudskega šolstva, saj mu je znano do dobra učiteljevo delo, ker deluje na tem polju že nad četrto stotletja. Svojim namestnikom imenuje nadučitelja g. I. Pezdica. Zapisnikarjem sta bila voljena učiteljica gdč. M. Simončič in nadučitelj g. A. Sonc, oba iz Zeleznikov. Zadnje imenovanemu se je zdelo celo umestno, da se zahvali konferenciji za podeljeno mu čast. Nadzornikovo poročilo o inspekciji je bilo bogato in vestno sestavljeno. Najprej omeni izpremembe v nadzorovanju. Prejšnji c. kr. deželni šolski nadzornik za ljudske šole g. Francšek Hubad je prevzel nadzorovanje srednjih šol, na njegovo mesto pa je bil imenovan z Najvišjim odlokom ravnatelj c. kr. učiteljskih v Ljubljani g. Francšek Levec. Nadalje se spominja umrlega učitelja velesovskega g. J. Petkovska. V znak sožalja se vzdignejo prisotni raz sedeže. Podrobno se dotakne vsakega učnega predmeta posebej, dá primerna navodila in opozarja navzočne na razne najobvejše metodične knjige, ki naj jim služijo v prosep in povadigo učnih uspehov. Konečno radostno omeni, da

je napravilo nadzorovanje nanj najboljši utis, da se je popolnoma prepical, da deluje učiteljstvo v vsem okraju prav uspešno. Podrobni učni načrt za ponavljanje šole je izzval živahno debato. Poročevalcem za enorazrednice je bil pozvan g. V. Krek iz Trboj. Ker pa je bil sprejet predlog nadučitelja g. Fr. Luznarja, da naj voli konferencija za vsako kategorijo šol poseben odsek, ki naj se bavi v prihodnjem šolskem letu s tem učnim načrtom seveda sporazumno z vsem tangiranim učiteljstvom tega okraja, so tako odpadli poročevalci večrazrednic. Učne knjige za prihodnje šolsko leto ostanejo iste kot doslej. Nadučitelj g. J. Kragl iz Tržiča je čital skrbno sestavljeno poročilo, kako naj se ravna s šolskimi zamudami. Vsi tozadevni predlogi so bili sprejeti soglasno. Načelnik okrajne učiteljske knjižnice g. I. Pezdic poroča za minulo leto o stanju iste. Za stalni odbor je potrdila konferencija vse dosedanje odbornike, pa tudi v knjižničnem odboru so ostali vsi prejšnji, izvzemši le male izpremene. S trikratnim «slava»-klicem na cesarja in z odpeto cesarsko himno je zaključil predsednik zborovanje. Njegov namestnik se mu je zahvalil v imenu vseh za nepristranske vodstvo konferencije in za dobrohotne in uvaževanja vredne nasvete. Pri obedu, ki se je vršil v gostilni g. Apol. Deisingerja, je napil nadučitelj g. J. Kragl g. nadzorniku kot večjemu solniku, ta pa navzočnemu učiteljstvu. Prečitali sta se še dve brzojavki, ki sta jih poslala na zborovanje c. kr. okrajni glavar g. Alfonz Pirc ter deželni poslanec in član okrajnega šolskega sveta g. Ciril Pirc, v katerih opravičujeta svojo odsotnost, želeč konferenciji kar največ uspeha. Laskaviina pozdravoma sta sledila zahvalna brzojavna odgovora. Med petjem lepih moških zborov je prišla ura ločitve le prehitro.

Gimnazija v Kranju je končala minuli petek letošnje šolsko leto. Gospod ravnatelj Hubad je bil tudi to leto tako trdovraten, da nam ni blagovilil vpslati izvestja, katero je poslal vsem drugim listom. Izvestje tukajšnje gimnazije je naš preblagorodni gospod ravnatelj dal zopet tiskati v Ljubljani v nemški tiskarni. Naša tiskarna je letos tiskala izvestje mestne realke v Idriji, ki obsega 102 strani, v treh tednih, dočim je moral naš ravnatelj nositi rokopis v Ljubljano če ne več, pa vsaj šest tednov prej, da so mogli o pravem času izvršiti delo. Torej sama nagajivost! Ali mar ne, g. Hubad! Pa pregovor pravi, da čez sedem let vse prav pride.

Vrtna veselica se vrši v nedeljo dne 31. julija v gostilniških prostorih g. U. Potočnika na Bistrici pri Podbrezjah. Spored: 1.) Sprejem «Gorenjskega» in «Tržiškega Sokola»; 2.) Koračnica. svira radovljiska godba; 3.) Mešan zbor; 4.) Citrasi; 5.) Telovadba; 6.) Komičen prizor; 7.) Mešan zbor; 8.) Godba prosta zabava in ples. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica v notranjih prostorih.

Z Bleda. Tu se delajo priprave za ustanovitev blejskega «Sokola». — Do 16. julija je doslo na Bled 654 strank z 1152 osebami.

Razstava ročnih del v prostorih tukajšnje dekliske šole v korist družbe sv. Cirila in Metoda je bila v četrtek 21. t. m. zaključena. Narodno občinstvo jo je z velikim zanimanjem obiskavalo, vendar je bilo pričakovati mnogobrojnejšega obiska. Razstavljenih je bilo nad 1.300 komadov. Čistega dobička je K 235—. Odbornicam čestitamo na tako imenitni prireditvi.

Poročil se je dne 20. t. m. g. Srečko Viaclovský, orožniški postajevodja v Tržiču, z gospodično Liziko Leber iz St. Pavla pri Preboldu.

Treščilo je dne 18. julija v hlev posestnice Ještin, vas Studence pri Sori. Zgorelo je vse seno, 6 lepih živinčet, potem se trije drugi hlevi, 4 hiše, 2 pada, 4 svinjaki s 6 prešiči, kostruni in še mnogo drugega gospodarskega orodja. Škoda se ceni na 30.000 kron.

V radovljiski okolici je v četrtek popoldne nastal pred dežjem močan piš ali vihar in v več krajih napravil škodo. Polomil je mnogo drevja, v Lescah na kolodvoru je raztrgal streho skladišnega poslopja in v Radovljici je razrušil novozidani hlev stavbenika Hroneka ter mu s tem provzročil škodo za okoli 1400 kron.

Umetno vezenje. Po kratkem premoru je začela svetovnoznana tvrdka Singer in dr., delniška družba za šivalne stroje, zopet prirejati po Gorenjskem brezplačne tečaje za vezenje. Med tem časom je imela take po Dolenjskem in v Ljubljani. Naše čitatelje opozarjamo na priljubljenost takih tečajev in na veliko zanimanje za te brezplačne tečaje, ki so se vršili preteklo leto v Skofji Loki, Kranju, Trzinu in v Radovljici. Pri tej priliki pa hočemo našim čitateljem le površno omeniti o velikosti tvrdke Singer in dr., delniške družbe, da obenem dokazemo, da ta tvrdka ni samo ena največjih na svetu in da ne proizvaja najboljših šivalnih strojev, temveč da tudi pospešuje obtekoristne namene industrije in da pride kot prva pri povzdigi ženske obrti v poštev. Tvrdka Singer in dr. ima 3000 filijalk po vsem svetu; vsaka filijalka priredi na leto najmanj deset brezplačnih tečajev v vezenju. Vsak tečaj obiskuje najmanj 20 učenk, tako ta tvrdka na leto okrog 600.000 gospej in gospodičin brezplačno nauči, kako se veže. Prihodnji tečaj te tvrdke se vrši na Jesenicah od 25. julija do 6. avgusta t. l. Oglasila k temu tečaju se sprejemajo v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 4. Vsak kupec naj pazi na ime: Original Singer-šivalni stroj.

XIX. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se vrši v Žalcu pri Celju v četrtek, dne 4. avgusta 1904.

Izkaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva «Merkur». Išče se: Pomočnik manufakturijske stroke za Kranj, pomočnik železninske stroke za Ljubljano, pomočnik špecerijske in železninske stroke za Kranj, potnik manufakturijske stroke za Dunaj, 2 prodajalki za deželo in vajenec za drželo. — Službe išče: 4 pomočniki manufakturijske, 2 pomočnika špecerijske, 4 pomočniki špecerijske, 14 pomočnikov mešane stroke, potnik, kontorist, kontoristinja in vajenec.

Kava in zdravje. Dokaj preporno vprašanje, ali je kavina pijača res nezdrava, so večinoma družine že razrešile tako, da zrnato kavo, dražečo živce, pijo samo s primesjo Kathreinerjeve Kneippove sladne kave. S svojim okusom zrnate kave napravlja Kathreinerjeva Kneippova sladna kava kavino pijačo milo in ljubko; poleg tega je zaradi znanih sladovih dobrodejnih lastnosti koristna zdravju. Zato se izkazuje povsod, kjer je zdravnik docela prepovedal zrnato kavo, za edini primerni nadomestek; saj je okusna, lahko prebavna, redilna in krvotvorna. Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo je priporočati prav posebno otrokom, bolnikom in slabotnim osebam; pijo pa naj jo čisto.

Rusko-japonska vojna.

Japonska armada se sedaj nahaja v težavnem položaju. Bolezen in glad sta se vselila v japonske vrste. Čimdalje bo japonska armada zasledovala rusko, tem težavneje bo za Japonce se preskrbeti z živili. Rusi stoje sedaj, kakor poroča nek dopisnik, na pragu zmage, o kateri so trdno prepričani vsi, ki so imeli priliko, opazovati vse dogodke v bližini.

Rusko brzozjavno agencstvo poroča iz Hajčenga, da je general Miščenko na jugu pri Črnih gorah izvojeval sijajno zmago. Japonci se utrjujejo osem vrst od Dačičava. Vročina je sedaj dosegla 55 stopinj Celzija. Pogum armade je zrasel, ko se je zvedelo o strahovitem japonskem porazu pred Port Arturjem.

V japonskem glavnem mestu Tokio so nastali veliki nemiri. Prebivalstvo je nevoljno, da Port Artur še vedno ni zavzet. Tudi v drugih krajih so bili že nemiri, v Kobe pa je bil izgnan francoski konzulat.

Za gospode

1 meblirana soba v prvem nadstropju in 1 meblirana soba s kabinetom v pritličju na glavnem trgu se takoj odda.

128-1

Več se izve pri upravnistvu «Gorenjca».

Listnica uredništva.

— Fata morgana! Prihodnje.

— Dopis iz Sela: Vsled pomanjkanja pro tora izostalo za to pot.

Izvrsten okus kave dosežete s primečanjem

Vydrove žitne kave

POKUSITE! Vzorek dragovljno.
Pošta 5 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoji pošiljki mesečno.

Vydrove tobarne žitne kave Praga-1717.

Natakarico in učenca

za pekovski obrt sprejme takoj

Anton Kummer v Kranju.

Istotam se kupi do 10 sežnjev trdih in 20 do 25 sežnjev borovih drv. 129-1

Dobri železolivci (gisarji) in železostugarji (drejarji) dobijo trajno službo v tovarni za stroje

G. Tönnies v Ljubljani.

180-1

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

65-13

v Kranju, glavni trg št. 118.

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze sočutja za časa boleznin in ob smrti nepozabnega sina, oziroma brata, gospoda

Karla Pirca

127

ravnatelja mestne realke v Idriji

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo.

Posebno pa si stejemo v dolžnost, izreči prav toplo zahvalo blagorodnemu gospodu Josipu Šepetavcu, županu idrijskemu, za ves trud ob priliki prepeljave pokojnikovega trupla v Kranj, nadalje darovalcem mnogih prekrasnih vencev, gg. čitalniškim pevcem za ginljivi žalostinki, za častno spremstvo pri pogrebu gg. zastopnikom idrijskega mestnega zastopa, c. kr. deželnega šolskega sveta, učiteljskega zbora ljubljanske realke, osobito polnoštevilno navzočemu učiteljskemu zboru idrijske realke in z istim došlim dijakom, meščanstvu in uradništvu v Kranju in sploh vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu od blizu in daleč prišli spremiti dragega pokojnika k večnemu počitku na kranjsko pokopališče.

Ljubljana-Kranj-Bled, dne 18. julija 1904.

Žalujoči ostali.

Zahtevajte 'Gorenjca' v gostilnah in kavarnah!

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen 4-15

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Doktor pl. Trnkóczy-jev Kranjski redilni prašek za prašiče

198/22

Londonska medalja

je dobil v Londonu, Parizu in Rimu
1903 najvišje odlikovanje
Grand Prix!

Dalje na tisoče zahvalnih pisem, tudi
uradno potrjenih. Ta redilna moka se
meša med krmo že pujskom. Prašiči do-
sežejo največjo težo.

1 zavojček po 50 vin. se dobiva

pri trgovcih,

po pošti 5 zavojčkov v glavni zalogi

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana.

Uradno poverilo.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici,
katera ima znamke za 4 filerje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra edentisočdevetstoena.

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Špoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila
revni. Srečno sem dobil od enega mojih ljudi za poskušnjo en
zavojček redilnega praška za prašiče. Človek se nora kar
čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti, strašansko veliko
požro, tako, da so se čez nekoliko dni močno izredili, hvala
temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje pripo-
ročiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosim z obratno pošto pet zavojev redilnega praška za
prašiče.

Belišće, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip English
železniški nadziralj.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

9-16 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3,342.925-37. Stanje hipotečnih posojil K 1,964.153-76.

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župnika Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

04.11/d

Pariz 1900

„Grand Prix“
Najvišje odlikovanje.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
Original Singer šivalni stroji so neutrpljivi za obrt in domačo rabo.
Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovistih.
Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno
vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje.

Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za
posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 6.

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi hiše, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, lepešne in cene
priporočila prva in največja

tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise

93-9

v Ljubljani.

Vsi kmetovalci

se lahko pre-
pričajo, da je
najboljše sred-
stvo konje,
krave, telice,
vole, prašiče,
ovce i. t. d.
obdržati
zdrave, močne,
ječe in debele
če se jim pri-
mešuje h krmi

živinski prašek

iz lekarn **Piccoli**, pri Angelju, Ljubljana
Dunajska cesta.

En zavoj 1/2 kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanja
naročila po povzetju.

Spostovani gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

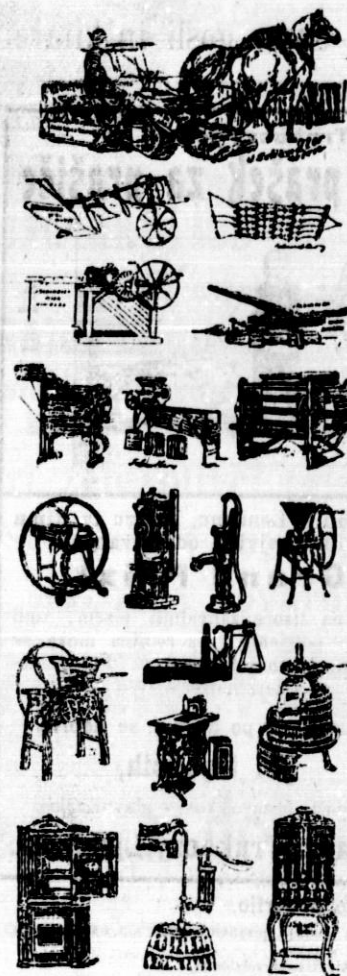
Po večletni uporabi pri svoji živini in po velikem povpraše-
vanju od svojih znancev in družih po Vašem živinskem prahu;
prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prah izborno zdravilo,
katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem **And. Kocjančič**
Podgora pri Gorici. 13./VI. 1902. I. 199-41

Tedenski sejem v Kranju dne 18. t. m.

Prignalo se je 137 glav goveje živine, 11 telet, 138 prašičev,
54 kostrunov, — koza, 14 buš. — 50 kg: pšenice
K 9.—, prosa K 6-50, ovska K 7.—, rži K 7-50, ajde
K 8.—, ječmena K 6.—.

Že veliko let dobro znani stroji vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe

poljska orodja,
stiskalnice za seno,
trijerji,
čištilnice za žito,
mlatilnice, vili,
luščilnice za koruzo,
mlini za sadje,
mlini za grozdje,
stiskalnice za sauje,
stiskalnice za grozdj-
mlini za golanje,
stroji za rezanje repe,
slamoreznice,
kotli za kuhanje kvasa,
sesalke za vino, pipe,
sesalke za vodnjake,
sesalke za grozje o
škropilnice za gnojnice,
vodovodi,
železne cevi,
svinčene cevi,
gumijevne cevi,
konopnene cevi,
priprave za tčenje piva,
priprave za sladkor,
omare za led
mlini za kavo in dišavo,
stroji za delanje klosas,
šivalni stroji,
priprave za petrolej,
železne blagajne,
železno pohištvo,
namizne tehtnice,
steberske tehtnice,
decimalne tehtnice,
tehtnice za živino,
tehtnice na drog i. t. d.
po zopet izdatno znižanih
cenah, vse pod dolgoletnim
jamstvom, po najugodnejših
plačilnih pogojih tudi na
obroke. Ceniki z več kot
400 slikami brezplačno in
franko! Dopisuje se v slovenskem jeziku. Prekupi in agenti za-
željeni! Piše naj se miravnost: 115-5

Ivan Schindler, Dunaj, III., Erdbergstrasse 12.

Poslano.

V nekaterih domačih listih so izšli pod naslovom „Tržno poročilo“ že večkrat članki,
ki so bili na skrivni način naperjeni proti mojej tvrdki, oziroma so spodkopavali veljavo
od mene pod znamko „jelen“ izdelovenega mila. Zajedno se priporoča kot „domač“ izdelek
namesto mojega jelenovega mila neko drugo stisnjeno in po dveh svetnikih imenovano milo.

Izrekati kake dvome o vrednosti mojega jelenovega mila se doslej pač še ni posku-
šalo; a ker se proti istemu kot „ptujemu milu“ agituje, moram svoje cenjene odjemalce
opozoriti na to, da v dotičnih tržnih poročilih kot domače priporočano milo ni nikak
domač kranjski izdelek, temveč da je kakor tudi moje jelenovo milo tja poslano.

Iz narodno-gospodarskih ozirov naj bi se izdelovalo vsake blago, kjer se da najceneje
izdelovati in vsled tega tudi prepuščati občinstvu pod najugodnejšimi pogoji. Vsega ni mo-
goče izdelovati v lastnej deželi. Da pa se od zunaj uvažano blago predstavlja kot domače,
istemu ponuja izzivajoč njegovo rodoljubje i. t. d. in drugo kot dobro priznano blago, na-
pada kot ptuje — je to pač postopanje, katero bode občinstvo, spoznavši ta dejstva, si-
gurno prav presojalo in vso hvalo po vrednosti ocenilo.

124-3

JURIJ SCHICHT, Ustje ob Labi

tovarna za milo, sveče in dišave. Največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

97-8

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih balah. Veliki prostori, prtilično in v 1. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

Pozor!

86-11

„Moravija“-šivalni stroji so najboljši, najpripravniji ter najtrpežnejši.

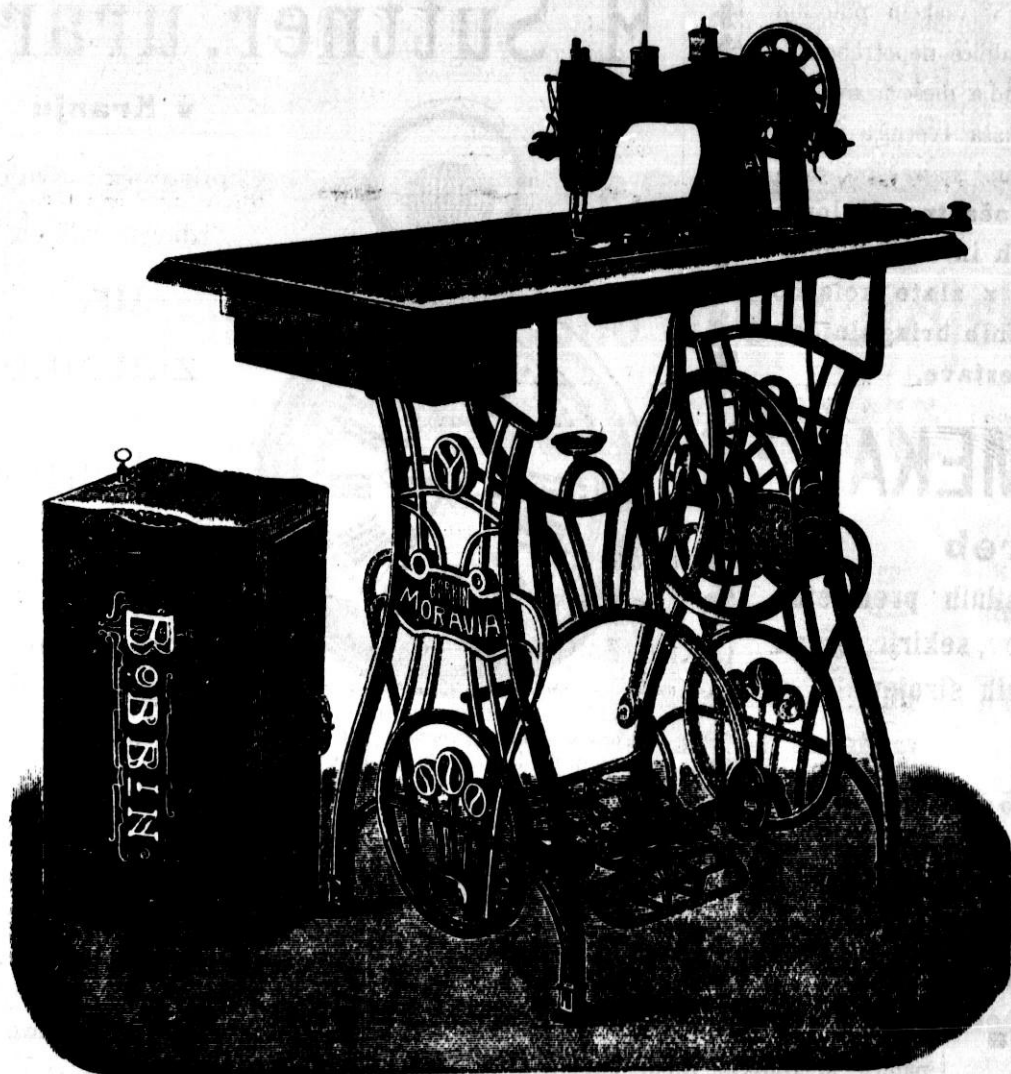
„Moravija“-šivalni stroji so jako pripravnici za umetno vezenje.

„Moravija“-šivalni stroji so poleg tega mnogo cenejši ter se dobivajo tudi na mesečne obroke.

Pouk za umetno vezenje na „Moravija“-šivalnih strojih vsaki dan in sicer brezplačno.

Cenike pošiljam zastonj.

Zaloga in pouk pri trdkih

LOVRENC REBOLJ v KRANJU, glavni trg 189.

Zastopstvo vsakovrstnih poljedel. strojev tvrdke K. & R. Ježek (Blansko).

Foto-emajl
v barvah

Broške, priveske,
gumbe za zapest-
nice, igle za kra-
vate i. t. d.

Jako lepa in primerna darila.

Izdeluje po vsaki fotografiji

Iv. Jagodic

49-17

fotograf v Kranju

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13-27

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S 1. počastno diplomo za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL
Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov,
brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk
in gospodarskih strojev.

Čvrstega hlapca

sprejemem takoj.

Iv. Pr. Lampret, tiskarnar v Kranju.

Naročajte si prezanljivo knjigo

Bahovi huzarji in Iliri.

Starina slovenskih pisateljev, J. Trdina nam popisuje v tej knjigi osebe in dogodke na Hrvaškem, v oni za hrvaški narod žalostni dobi za zloglasnega Bahovega absolutizma, ko so tudi nekateri naši rojaki igrali pomembne, pa ne vselej častne vloge. Trdina je znan izborni stilist, način njegovega pripovedovanja je zanimiv, njegov jezik v resnici naroden, bogat in izbrušen.

Kdor si hoče razširiti svoje znanje iz polpreteklosti hrvaškega in deloma tudi našega naroda ter se obenem prijetno zabavati, naj si naroči to knjigo pri založniku 10-38

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Cena broš. 3 K, po pošti 3 K 20 h.

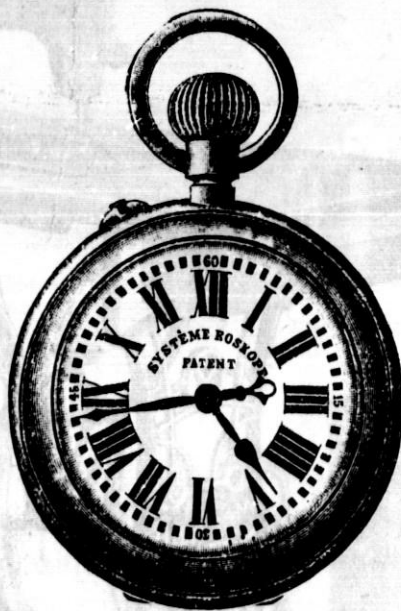
H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo
izborno zalogo
ur,
zlatnine
in
srebrnine
po
najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in
poštine prosto.

Razpošilja se na
vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 375, najfinjša znamka, gl. 650. 114-4

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu šrebanju.

17-27

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavejce.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

„Zakaj so Vaši **zobje** tako **belli**?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v **lekarni pri sv. Trojici v Kranju**.

38-20

System Balke

GOLDENE MEDAILLE
HEELEN 1901

42-19 **M. Podkrajšek**

**frizer
za dame in gospode**

Ljubljana, sv. Petra c. 35

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj z iravniško priporočeni gor-ko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. **Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las.**

Oddelek za dame s seperat-ivim vhomom.

357
Sedaj samo **60 gld.**, zelo znižane vozne cene v Ameriko. **Preje 105 gld.** Ravno ista vožnja in po-
strezha kakor preje. 63-16

**Iz Ljubljane v Novi York
samo 60 gld. s prosto dobro hrano
že v Hamburgu**

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana Kalifornija i. t. d., toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici, s priznano najboljšimi parniki družbe

Hamburg-Amerika Linie.

Kedor je odločen potovati, in da se mu dober pro-
stor preskrbi, pošlje naj **20 kron** are na moj naslov:

FR. SEUNIG, Ljubljana

Dunajska cesta 31.

71-15

**Trgovina z železnino in špecerijskim blagom
„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.**

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarško, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarško orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, ka-tranovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, kar-bolinej, **trsje za obijanje**

Zaloga mlatilnic,

trijerjev in vratil (gepeljnov).

Zaloga najboljšega sredstva proti muham — za živino — pod imenom „Sanori“.

stropov, vlite kotle. Ve-liko izber slamoreznic, **plaht za vozove**, železnih peči,

Roman-in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsako-vrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, **zaloga različnih barv.**

Slav. šolskim vodstvom
se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

54-18

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist.

Odprto vsako nedeljo in ponedeljek
od 8. do 6. ure.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji vešč in popolnoma zanesljiv

kolportér

ki bi po slovenskih krajih razpečaval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje upravnistvo »Gorenjca«.

109-6

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

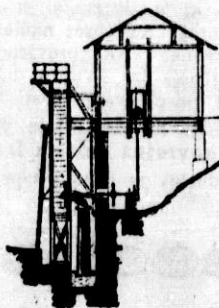
Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmojno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i. t. d.

103-11

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-8

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebno žago in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motori, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad
ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-4

Dobiva se povsod!

Ustje
(Česko)

JURIJ SCHICHT

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se za pettivrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnistvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.